

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ПРОВІЗОРІВ

Котвіцька А. А., Городецька В. І., Салтиш К. Л.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

socpharm@ukr.net

Динамічно змінювані умови ринку праці вимагають від сучасного фахівця здатності до швидкої адаптації та наявності здібностей, притаманних широкому колу професій. Зазначений аспект зумовлює необхідність впровадження у вітчизняну систему вищої освіти компетентісного підходу (КП), що є достатньо поширеною освітньою методологією в європейських країнах та дозволяє здійснювати підготовку кадрів, орієнтовану на результати навчання. Враховуючи специфіку фармацевтичної діяльності, що має суттєвий вплив на характер і коло обов'язків спеціалістів фармації та зумовлює результативність й ефективність їх роботи, дослідження компетенцій спеціалістів фармації представляє значний інтерес. У ході аналітичного моніторингу досліджень, здійснюваних вітчизняними вченими в цьому напрямку, нами було визначено, що питання фармацевтичної компетенції вивчалось багатьма науковцями, зокрема Галій Л.В., Горіликом А.В., Горячою Л.О., Громовиком Б.П., Кайдаловою Л.Г., Коваленко С.М., Лебединцем В.О., Огарь С.В., Прокопенко Т.С., Толочком В.М. та іншими. Однак, роботи щодо проектування цілісної компетентісної моделі для підготовки провізора знаходяться на етапі розробки та потребують постійного вдосконалення, про що свідчить аналіз діючого Галузевого стандарту вищої освіти України (ГСВОУ) за спеціальністю 7.110201 «Фармація» напряму підготовки 1102 «Фармація», затвердженого наказом МОН України № 629 від 29.07.2004 року, в основу якого не закладено КП.

Метою нашого дослідження стало визначення рівня нормативних та практичних вимог до кваліфікації провізора для формування переліку його професійних компетентісних характеристик. Зважаючи на те, що система

компетенцій складається з набору умінь і формується на основі аналізу змісту типових задач діяльності та виробничих функцій, що необхідні фахівцеві для їх вирішення, в рамках проектування компетентнісної моделі в якості основи використано типові задачі діяльності, кваліфікаційні вимоги та посадові інструкції провізора, з урахуванням чого розроблено модель можливих компетентнісних характеристик. Запропоновані професійні компетенції співставлено у відповідності до положень Належних фармацевтичних практик з подальшим визначенням найбільш перспективних з них, якими повинні оволодіти майбутні провізори для ефективного виконання професійних обов'язків з урахуванням особливостей життєвого циклу фармацевтичної продукції. З огляду на мінливість сучасних вимог та потреб фармацевтичного ринку праці нами здійснено аналіз вакансій роботодавців на посаду провізора, розміщених на кадрових порталах work.ua та robota.ua. В рамках дослідження опрацьовано 300 вакансій з 11 областей України та м. Києва. Враховуючи значний територіальний розподіл представлених вакансій за регіонами України та достатньо розгалужену структуру фармацевтичних підприємств, які їх розміщували, можна зробити висновок, що вимоги, висунуті до претендентів на посаду «провізор» не є однобічними та адаптовані до практичної діяльності.

На підставі проведеного аналізу нами здійснено ранжування вимог роботодавців щодо функціональних обов'язків, вмінь та навичок провізора, згідно якого встановлено відповідність теоретичній компетентнісній моделі та виділено 8 професійних компетенцій з високим та середнім ступенем значущості й 2 компетенції, які є найменш значущі для роботодавців. Таким чином, за результатами дослідження побудовано узагальнену компетентнісну модель провізора, що є одним з напрямків на шляху впровадження компетентнісного підходу у підготовку фахівців фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України та передбачає необхідність здійснення теоретичної апробації зазначеної моделі шляхом залучення експертів та подальшого статистичного опрацювання отриманих результатів, що є основою для наступних наукових досліджень.